

**DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT**

Småkraft AS
Postboks 7050
5020 BERGEN

2008 01393-23

KI/KEIA

Deres ref

Vår ref
10/00678-4

Dato

23 SEPT 2011

Småkraft AS - Tillatelse til bygging av Sagelvi kraftverk i Voss kommune i Hordaland

Det vises til søknad datert 5.5.2009 til NVE om tillatelse til å bygge Sagelvi kraftverk. I følge vannressursloven § 22 er det kun Olje- og energidepartementet som kan gi konsesjon til vassdragstiltak som kan komme i konflikt med et Samlet Plan prosjekt i samme vassdrag. NVE har i brev av 20.4.2010 oversendt saken til Olje- og energidepartementet for avgjørelse sammen med innstilling til vedtak.

Småkraft AS har inngått avtale med fallrettighetshaverne om å stå som søker og å forestå utbyggingen.

Det søkes om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge et småkraftverk med en installert effekt på 5,1 MW og en beregnet årsproduksjon på rundt 19 GWh. Kraftverket vil utnytte et fall på 275 meter i Sagelvi som er et sidevassdrag til Vosso i Voss kommune i Hordaland fylke.

Det er også søkt om tillatelse etter energiloven til bygging og drift av kraftverket med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer.

NVEs innstilling

Av NVEs innstilling fremgår det at ingen instanser som har uttalt seg til søknaden går imot utbyggingen, men det er fremmet enkelte krav om avbøtende tiltak. Kommunen og fylkesmannen ønsker økte krav til vannslipping. Det er fremmet krav fra ulike instanser om hensyn som må ivaretas under detaljplanleggingen, deriblant fra Jernbaneverket og Voss kajakkklubb.

NVE anbefaler at det blir gitt tillatelse til bygging av Sagelvi kraftverk. NVEs innstilling av 20.4.2010 legges ved i sin helhet.

Departementets vurdering

1. Forholdet til Samlet plan

I følge vannressursloven § 22 kan vassdragsmyndigheten uten videre avslå en søknad som er i strid med Samlet Plan. Loven åpner for at det kan gis tillatelse også til slike tiltak, som i så fall må gis av Olje- og energidepartementet.

Samlet Plan inneholder et prosjekt 25312 Vosso/Sagelvi som er i konflikt med det omsøkte prosjektet. SP-prosjektet er plassert i kategori I og produksjonen er beregnet til samlet å gi 50 GWh/år. Produksjonen vil reduseres ved realisering av Sagelvi kraftverk. Det at de øvrige delene av SP-prosjektet ikke realiseres, åpner imidlertid for mulig utnyttelse gjennom egne småkraftprosjekt. Dette betyr eventuelt en utnyttelse som er i samme størrelsesorden som SP-prosjektet. Forskjellen ligger i at den kraften som blir innvunnet gjennom Sagelvi kraftverk og andre småkraftprosjekter som eventuelt måtte få konsesjon senere, ikke er regulerbar. BKK ser det ikke som aktuelt å bygge ut SP-prosjektet.

Departementet finner etter dette ikke grunnlag for å avslå Sagelvi ut fra hensynet til en bedre ressursutnyttelse etter vannressursloven § 22.

Departementet avgjør konsesjonssaken i sin helhet, og har derfor foretatt en egen vurdering av fordeler og ulemper basert på NVEs innstilling.

2. Fordeler og ulemper ved tiltaket

I departementets vurdering av om konsesjon etter vannressursloven skal gis, må fordeler og ulemper ved det omsøkte tiltaket veies opp mot hverandre. Bevaring av naturmangfoldet inngår i skjønnsutøvingen ved saksbehandlingen. Dette innebærer at miljøkonsekvensene ved utbyggingen av Sagelvi kraftverk må vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der tiltakets fordeler avveies mot forringelsen eller tapet i naturmangfoldet.

Prosjektet vil etter de siste framlagte planer gi et tilskudd på ca. 18 GWh/år fornybar energiproduksjon. Kraftverket vil gi inntekter til grunneiere og til Småkraft AS. Kraftverket vil bidra til lokal sysselsetting og bosetting. Tiltaket vil ikke gi nye store inngrep.

Den største ulempen med tiltaket anses å være fraføringen av vann. En utbygging vil medføre redusert vannføring i Sagelvi på en strekning med en stor foss og antydning til bekkekløft. Kraftverket vil redusere en padlebar strekning med ca. 300 meter.

Kraftverket kan videre ha negativ innvirkning på fisk på en kort strekning ned mot Vosso.

NVE går i sin innstilling inn for ulike typer avbøtende tiltak for å redusere skadevirkningene av utbyggingen.

3. Nærmere om hensynet til naturmangfoldet

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer for vedtak etter vannressursloven. Det vises også til forvaltningsmålene om naturtyper, økosystemer og arter i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapsgrunnlaget

I samsvar med naturmangfoldloven § 8 første ledd skal vedtak bygge på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag. I kunnskapsgrunnlaget inngår følgende:

- NVEs innstilling av 20. april 2010 med høringsuttalelser til søknaden.
- Søknad av 5. mai 2009 fra Småkraft AS.
- Miljørapport v/Ole Kristian Spikkeland Naturundersøkelser (desember 2006).
- Rapport om virkninger på biologisk mangfold v/Bioreg AS (5. september 2007).
- Artsdatabanken.
- Norsk rødliste for arter 2010.
- Oppdaterte registreringer i naturbase sjekket ut av departementet.

Departementet har innhentet ytterligere opplysninger fra kommunen om eventuelle planer for nye tiltak i området.

Departementet mener at det foreliggende materialet gir den kunnskap som kreves om arters bestandssituasjon, utbredelse av naturtyper og den økologiske tilstanden i området. Også virkningene av tiltaket vurderes som tilstrekkelig beskrevet.

Departementet finner på denne bakgrunn at naturmangfoldloven § 8 med krav til kunnskapsgrunnlag er oppfylt.

Naturtyper

NVE viser i sin innstilling til at det ikke er registrert hensynskrevende naturtyper i forundersøkelsene til kraftverkssøknaden i Sagelvi. På den strekningen der det fraføres vann er det en 80 meter høy foss uten fritt fall og antydning til bekkeløft nedstrøms denne. Det er kun funnet trivielle arter og ikke fosserøyksoner ved befaring sommeren 2007.

Fisk og ferskvannsbiologi

De nederste 100 meter av Sagelvi er et mulig gyte- og oppvekstområde for laks og sjørret fra Vosso. Det er blitt satt ut lakseyngel her, men det er uvisst om naturlig gyting finner sted. Kraftstasjonen er tenkt plassert ved øvre del av denne strekningen. For at ikke gyte- og oppvekstforholdene i denne delen av Sagelvi skal forringes for villaksen, har NVE i sin innstilling foreslått at det installeres omløpsventil eller

tilsvarende teknisk løsning i kraftverket, og at tilbakeføring av vann til elveløpet gjøres ovenfor anadrom strekning.

Departementet mener at Sagelvi kraftverk med slike avbøtende tiltak som NVE foreslår, ikke vil gi nevneverdige negative konsekvenser for laksen.

I NVEs innstilling heter det: "Det finnes en liten bestand av bekkeørret i Sagelvi. Lav pH og rasktstrømmende vann gir trolig en lite utviklet bunndyrfauna i området. Det er kjent oppgang av ål i Vosso og dens sideelver. Det er ikke funnet ål i Sagelvi i forbindelse med kraftverkssøknaden, men det er ikke gjort undersøkelser med fokus på ål. Det finnes ikke noen vatn ovenfor inntaket i Sagelvi, så det er tvilsomt om ål går opp i denne delen av elva".

Departementet legger på bakgrunn av foreliggende kunnskap til grunn at utbygging av Sagelvi kraftverk ikke vil ha noen nevneverdig negativ betydning for ål. Slipp av minstevannføring hele året antas å være tilstrekkelig for opprettholdelse av den lokale bestanden av bekkeørret og bunndyrfauna.

Flora og fauna

På den berørte elvestrekningen er det påvist 3 hekkelokaliteter for fossekall. NVE mener at fossekallen kan få forringet livsmiljøet dersom kraftverket blir bygget, men at dette kan avhjelpes ved at det settes opp predatorsikre hekkelasser på egnede steder. Oppsett av slike kasser kan pålegges av fylkesmannen i medhold av standardvilkår.

Pålegg om slipp av tilstrekkelig minstevannføring hele året er nødvendig for å sikre fortsatt bunndyrproduksjon som næringsgrunnlag for fossekallen.

Fylkesmannen påpeker at undersøkelsene av biologisk mangfold er gjennomført tilfredsstillende for å kunne vurdere de biologiske verdiene i området. Fylkesmannen viser til at det ikke er avdekket verdier utenom det vanlige verken i vannstrengen eller i influensområdet.

Samlet vurdering av tiltaket etter prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 9-12

Selv om det ikke er foretatt noen egen undersøkelse om ål, legger departementet til grunn at den planlagte plasseringen av inntaket vil være på et sted i vassdraget der det er lite sannsynlig at det går opp ål. Under henvisning til liten sannsynlighet for forekomst av ål vil det ikke være rimelig å pålegge ytterligere utredninger av dette. Det er heller ikke kommet noe krav om dette under høringen. Departementet vurderer at det ikke har fremkommet indikasjoner som skulle tilsi at det er mangelfulle opplysninger om øvrige forekomster av verdifulle arter eller naturtyper som krever en nærmere føre var vurdering, jf. naturmangfoldloven § 9.

I henhold til naturmangfoldloven § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut i fra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli utsatt for. Dette innebærer at man må ha kunnskap om ulike typer tiltak og påvirkninger på økosystemet slik at en kan identifisere den samlede belastningen. Vurderingene skal ta hensyn til både eksisterende og forventede fremtidige inngrep.

Store deler av nedbørfeltet har et urørt preg, men de lavereliggende områdene har en del tekniske inngrep. Det går en kommunal vei, private veier og en lokal luftledning i området. En 22 kV kraftledning krysser Sagelvi et stykke ovenfor utløpet i Vosso. Jernbanen krysser Sagelvi ved utløpet, og elva er her forbygd de nederste meterne. På vestsiden av Sagelvi er det for det meste granplantefelt i de nedre områdene. Tiltaket vil ikke påvirke inngrepsfrie naturområder på grunn av de andre tekniske inngrepene i nedbørfeltet.

NVE anfører at Sagelviutbyggingen vil redusere sannsynligheten for realisering av de øvrige deler av SP-prosjektet. Eventuelle virkninger av ytterligere småkraftutbygging i området, og som gir belastning på de samme økosystemer, må i så fall vurderes i forbindelse med behandlingen av disse tiltakene. Departementet er ikke kjent med planer om andre typer inngrep i området som kan øke den samlede belastningen. Departementet mener det planlagte inngrepet er av så beskjedne karakter at det ikke endrer vurderingene av området som helhet eller belaster forvaltningsmålene for arter og naturtyper i nevneverdig grad.

Gjennom konkrete pålegg og standardvilkåret om naturforvaltning mv. er tiltakshaver pålagt å dekke kostnader knyttet til tiltak for å hindre eller begrense skader på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 11.

Prosjektet tilpasses hensynet til naturmangfoldet gjennom avbøtende tiltak og føringer for detaljplanleggingen, jf. departementets merknader til vilkårene nedenfor. Departementet kan vanskelig se at det er mulig å finne tekniske løsninger som med mindre inngrep gir samme energiproduksjon, jf. naturmangfoldloven § 12.

4. Tiltaket vurdert etter vannforskriften

Etter vannforskriften § 12 kan nye fysiske inngrep gjennomføres i en vannforekomst selv om miljøtilstanden svekkes dersom:

- alle praktisk gjennomførbare tiltak settes inn for å begrense negativ utvikling i tilstanden for vannforekomsten
- samfunnsnyttene av de nye inngrepene eller aktivitetene er større enn tapet av miljøkvalitet og
- formålet med de nye inngrepene ikke med rimelighet kan oppnås kostnadseffektivt på andre miljømessige bedre måter.

Etter departementets syn viser vurderingen av tiltaket i forhold til prinsippene i naturmangfoldloven at inngrepet har beskjedne konsekvenser for vannmiljøet. Det vil videre bli fastsatt pålegg om avbøtende tiltak for å redusere virkningene. Formålet med utbyggingen er å øke produksjonen av fornybar elektrisitet og bidra til lokal sysselsetting og bosetting. Kraftverket vil også gi inntekter til grunneiere og kraftutbygger. Departementet har kommet til at den fordel denne utbyggingen medfører ikke kunne vært oppnådd så kostnadseffektivt på andre måter miljømessig sett. Departementet anser vilkårene i vannforskriften § 12 som oppfylt.

5. *Landskap*

Tiltaket vil ikke berøre noen inngrepsfrie områder. Både elva og fossen er lite synlig fra området rundt. Rørtraseen, bro over Sagelvi og kraftverksbygningen vil bli synlige fra jernbanen og fra E 16. Rørtraseen vil graves eller sprenges ned og vil med tiden gro igjen. Traseen må samtidig tilpasses terrenget slik at den blir minst mulig skjemmende. Dette er forhold som det må tas hensyn til under detaljplanleggingen. Det er allerede en del infrastruktur i området ved utløpet av Sagelvi. Dette gjør at brua over Sagelvi til kraftverket og selve kraftverket blir lite dominerende i landskapsbildet. For å ivareta fossen som landskapselement må det etter departementets syn slippes en noe høyere minstevannføring sommerstid, slik NVE har foreslått i sin innstilling. Det vises til departementets merknader til vilkårene nedenfor.

6. *Kulturminner*

Fylkeskommunen mener det er et visst potensial for funn av kulturminner i tiltaksområdet. Utbygger pålegges å ta kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan. Hensynet til kulturminner synes godt nok ivaretatt gjennom vilkårene og merknader til vilkårene nedenfor.

7. *Brukerinteresser*

Sagelvi blir benyttet til elvepadling. Padlingen foregår i hovedsak i det området av elva som ligger ovenfor brua. Departementet legger til grunn at det vil gå tapt en strekning på om lag 300 meter hvor det blant annet er en særskilt formasjon av verdi for elvepadlingen. Det skal finnes andre tilsvarende partier lenger opp i vassdraget. Departementet viser til at det er en forholdsvis liten del av elva som ikke blir tilgjengelig for padling dersom inntaket bygges der det er planlagt. Dersom det avtales med grunneierne, kan bruk av vei fram til inntaket gjøre adkomsten til denne delen av elva enklere for elvepadlerne. Den nærmere utformingen av inntaket må planlegges i samråd med Voss kajakklubb. Hensynet til padlernes interesser synes tilstrekkelig ivaretatt gjennom vilkårene og i merknadene til disse nedenfor.

Departementets vedtak

Departementet legger vekt på at utbyggingen vil styrke næringsgrunnlaget lokalt og gi en viss økning i fornybar energiproduksjon, samtidig som utbyggingen berører et begrenset område og i liten grad vil påvirke landskapsbildet. Tiltaket vil medføre en noe redusert vannføring på utbyggingsstrekningen deler av året. Biologisk mangfold og friluftsliv berøres i liten grad, og ulempene kan i stor grad avhjelpes med pålegg om avbøtende tiltak og gjennom god detaljplanlegging. Departementet legger i denne sammenheng særlig vekt på at slipping av minstevannføring, installasjon av omløpsventil og tilbakeføring av vann til vassdraget ovenfor anadrom strekning, vil sikre livsmiljøet i og langs elva.

Hensynet til forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4-5 er vurdert og anses tilstrekkelig ivaretatt.

Fordelene med utbygging av tiltaket overstiger ulempene, jf. vilkåret for å gi konsesjon etter vannressursloven § 25. Småkraft AS gis tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Sagelvi kraftverk på de vilkår som følger vedlagt.

Olje- og energidepartementets vedtak kan påklages til Kongen i statsråd innen 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem, jf. forvaltningsloven § 28, 1. ledd og § 29.

Departementets kommentarer til vilkår og øvrige forhold

Departementet slutter seg til de vilkårene som er foreslått av NVE. Konsesjonæren må iakttta følgende:

Post 1: Vannslipping og driftsbegrensninger

Departementet fastsetter en minstevannføring i Sagelvi med 100 l/s i perioden 1. oktober til og med 30. april, og 200 l/s i perioden 1. mai til og med 30. september. Totalt vil vilkåret om minstevannføring gi en produksjon på 17,2 GWh i et midlere år, det vil si en reduksjon i forhold til de siste framlagte planene fra Småkraft AS på 0,8 GWh/år.

Av hensyn til at Vosso er et nasjonalt laksevassdrag og området nedenfor kraftstasjonen benyttes til utsetting av fisk, må det installeres omløpsventil eller tilsvarende funksjonell teknisk løsning på minst 50 prosent av slukeevnen i Sagelvi kraftverk. Den tekniske løsningen for forbislipping ved driftstans i kraftverket kan avklares ved godkjenning av detaljplanene.

Det skal etableres måleanordning for registrering av minstevannføring. Dataene skal forelegges NVE på forespørsel. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen ivaretas gjennom godkjenning av detaljplanen.

Departementet presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Driften av kraftverket må være slik at kjøringen blir mest mulig jevn, og med myke overganger.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn mv.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Førde og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang. Detaljer i prosjektet, som utforming av inntaket, støydempning og miljøtilpasning av kraftstasjonen med mer, omfattes av denne post.

Kraftverket må utformes slik at vann tilbakeføres til elva ovenfor anadrom strekning og vannstrømningen må ikke påvirkes på en slik måte at faren for erosjon av elvebredden øker.

Rørgaten skal graves ned på hele strekningen dersom NVE ikke godkjenner annet av miljømessige hensyn. Utbygger må legge stor vekt på at rørgatetraseen blir så lite synlig som mulig etter at anlegget er ferdig.

Terrenget for rørtraseen er tildels svært sidebratt og valg av trasé innbærer kryssing av en bekk. Rørtraseen vil med tiden gro igjen, men det er en utfordring å hindre ras av oppgravd/sprengt materiale ned mot elva. Det må tas spesielt hensyn til dette under utforming av de detaljerte planene, jf. også merknad fra Voss kommune om at det må forhindres at slam kommer ut i Vosso i anleggsperioden.

Endelig plassering og utforming av inntaksdammen må komme fram i detaljplanene. Inntaksdammen må planlegges i samråd med Voss Kajakklubb slik at den blir trygg for innlandstigning for elvepadlere.

Det vises også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Det må tas de hensyn som Jernbaneanverket krever i forbindelse med kryssing av jernbane i anleggsperioden og anleggsarbeider i nærhet til jernbanelinja. Det forutsettes at Småkraft AS følger opp dette under detaljplanleggingen og i anleggsperioden.

Eventuelle terrengskader som følge av transport og anleggsarbeider skal utbedres så raskt som mulig.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Det forutsettes at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å avklare forholdet til kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan. Videre vises det til den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler mv.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

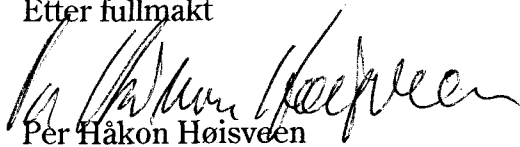
Forholdet til energiloven

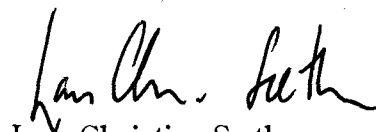
NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i ledningsnett og kostnadsfordelingen er avklart med netteier. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jf. konsesjonsvilkårenes post 4.

Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom Småkraft AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på de elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

Etter fullmakt

Per Håkon Høisvæn
ekspedisjonssjef

Lars Christian Sæther
avdelingsdirektør

Kopi: NVE med retur av saksmappe
Fylkesmannen i Hordaland
Hordaland fylkeskommune
Voss kommune
Voss kajakklubb

Vedlegg: Vilkårssett
NVEs innstilling av 20.04.2010

**Vilkår etter vannressursloven § 8 for tillatelse til bygging av Sagelvi
kraftverk i Voss kommune gitt av Olje- energidepartementet 20.
september 2011**

1. Vannslipping og driftsbegrensninger

Det skal slippes en minstevannføring på 200 l/s i perioden 1. mai til og med 30. september. I perioden 1. oktober til og med 30. april skal det slippes en minstevannføring på 100 l/s. Dersom tilsiget er mindre enn kravet til minstevannføring skal hele tilsiget slippes forbi. Kraftverket skal i slike tilfeller ikke være i drift.

Kraftverket skal til enhver tid kjøres etter tilsiget, alle endringer skal skje gradvis, og typisk start-/stoppkjøring skal ikke forekomme.

Ved inntaksdammen skal det etableres måleanordning for registrering av minstevannføring. Dataene skal forelegges NVE ved forespørsel.

Det skal installeres omløpsventil eller liknende teknisk løsning på minst 50 prosent av slukeevnen i kraftverket.

2. Bortfall av konsesjon

Konsesjonen faller bort hvis ikke arbeidet er satt i gang senest fem år fra konsesjonens dato og fullføres innen ytterligere fem år jf. vannressursloven § 19 og vassdragsreguleringsloven § 12 nr. 1 tredje ledd. NVE kan forlenge fristen med inntil fem nye år. I fristene regnes ikke den tid som på grunn av særlige forhold (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

3. Konsesjonærs ansvar ved anlegg/drift mv.

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, unngår ødeleggelse av naturforekomster, landskapsområder, fornminner m.v., når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Dersom slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal rette myndigheter underrettes i god tid på forhånd.

4. Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn mv.

Konsesjonæren plikter å legge fram for NVE detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og kostnadsoverslag for reguleringsanleggene. Arbeidet kan ikke settes i gang før planene er godkjent. Anleggene skal utføres solid, minst mulig skjemmende og skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand.

Godkjenning av planer og tilsyn med utførelse og senere vedlikehold og drift av anlegg og tiltak som omfattes av denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Konsesjonæren plikter å planlegge, utføre og vedlikeholde hoved- og hjelpeanlegg slik at det økologiske og landskapsarkitektoniske resultat blir best mulig.

Kommunen skal ha anledning til å uttale seg om planene dersom det er avvik av betydning i forhold til det som fremgår av konsesjonssøknaden.

Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trenges for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post.

Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg eller del av anlegg er satt i drift.

Hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til varig nytte for allmennheten dersom det kan skje uten uforholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget.

Ansvar for hjelpeanlegg kan ikke overdras til andre uten NVEs samtykke.

NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring av plikter i henhold til denne posten.

5. Naturforvaltning

I

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av fylkesmannen å sørge for at forholdene i Sagelvi er slik at de stedegne fiskestammene i størst mulig grad opprettholder naturlig reproduksjon og produksjon og at de naturlige livsbetingelsene for fisk og øvrige naturlig forekommende plante- og dyrepopulasjoner forringes minst mulig.

II

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av fylkesmannen å sørge for at forholdene for plante- og dyrelivet i området som direkte eller indirekte berøres av utbyggingen forringes minst mulig og om nødvendig utføre kompenserende tiltak.

III

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av fylkesmannen å sørge for at friluftslivets bruks- og opplevelsesverdier i området som berøres direkte eller indirekte

av anleggsarbeid og evt regulering tas vare på i størst mulig grad. Om nødvendig må det utføres kompenserende tiltak og tilretteleggingstiltak.

IV

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av fylkesmannen å bekoste naturvitenskapelige undersøkelser samt friluftslivsundersøkelser i de områdene som berøres av utbyggingen. Dette kan være arkiveringsundersøkelser. Konsesjonæren kan også tilpliktes å delta i fellesfinansiering av større undersøkelser som omfatter områdene som direkte eller indirekte berøres av utbyggingen.

V

Alle utgifter forbundet med kontroll og tilsyn med overholdelsen av ovenstående vilkår eller pålegg gitt med hjemmel i disse vilkår, dekkes av konsesjonæren.

6. Automatisk fredete kulturminner

Konsesjonæren plikter i god tid før anleggsstart å undersøke om tiltaket berører automatisk fredede kulturminner etter kulturminneloven § 9. Viser det seg at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredede kulturminner, plikter konsesjonæren å søke om dispensasjon fra den automatiske fredningen etter kulturminneloven § 8 første ledd, jf. §§ 3 og 4.

Viser det seg i anleggs- eller driftsfasen at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredete kulturminner som hittil ikke har vært kjent, skal melding om dette sendes fylkeskommunens kulturminneforvaltning med det samme og arbeidet stanses i den utstrekning tiltaket kan berøre kulturminnet, jf. kulturminneloven § 8 annet ledd, jf. §§ 3 og 4.

7. Ferdsl mv.

Konsesjonæren plikter å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning.

Konsesjonæren plikter i nødvendig utstrekning å legge om turiststier og klopper som er i jevnlig bruk og som vil bli neddemmet eller på annen måte ødelagt/utilgjengelige.

8. Terskler m.v.

I de deler av vassdragene hvor inngrepene medfører vesentlige endringer i vannføring eller vannstand, kan NVE pålegge konsesjonæren å bygge terskler, foreta biotopjusterende tiltak, elvekorreksjoner, opprensninger m.v. for å redusere skadevirkninger.

Dersom inngrepene forårsaker erosjonsskader, fare for ras eller oversvømmelse, eller øker sannsynligheten for at slike skader vil inntreffe, kan NVE pålegge konsesjonæren å bekoste sikringsarbeider eller delta med en del av utgiftene forbundet med dette.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og må gjennomføres så snart som mulig.

Terskelpålegget vil bygge på en samlet plan som ivaretar både private og allmenne interesser i vassdraget. Utarbeidelse av pålegget samt tilsyn med utførelse og senere vedlikehold er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med tilsynet dekkes av konsesjonæren.

9. Hydrologiske observasjoner, kart mv.

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av NVE utføre de hydrologiske observasjoner som er nødvendige for å ivareta det offentlige interesser og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

De tillatte reguleringsgrenser markeres ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene, skal sendes Statens kartverk med opplysning om hvordan målingene er utført.

10. Etterundersøkelser

Konsesjonæren kan pålegges å utføre og bekoste etterundersøkelser av tiltakets virkninger for berørte interesser. Undersøkelsesrapportene med tilhørende materiale skal stilles til rådighet for det offentlige. NVE kan treffe nærmere bestemmelser om hvilke undersøkelser som skal foretas og hvem som skal utføre dem.

11. Luftovermetning

Konsesjonæren plikter i samråd med NVE å utforme anlegget slik at mulighetene for luftovermetning i magasiner, åpne vannveger og i avløp til elv, vann eller sjø blir minst mulig. Skulle det likevel vise seg ved anleggets senere drift at luftovermetning forekommer i skadelig omfang, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av NVE bli pålagt å bekoste tiltak for å forhindre eller redusere problemene, herunder forsøk med hel eller delvis avstengning av anlegget for å lokalisere årsaken.

12. Varslingsplikt

Konsesjonæren plikter å varsle NVE om navne- og/eller adresseendringer. Ved eventuell overdragelse av anlegget skal NVE godkjenne overdragelsen i forkant.

13. Kontroll med overholdelsen av vilkårene

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av Olje- og energidepartementet til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår. Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av Olje- og energidepartementet.

For å sikre at vedtak i medhold av vannressursloven blir gjennomført, kan den ansvarlige pålegges tvangsmulkt til staten, jf. vannressursloven § 60. Pålegg om mulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Når et rettstridig forhold er konstatert kan det gis pålegg om retting og om nødvendig pålegges stans i pågående virksomhet, jf. vannressursloven § 59.

Overskrides konsesjon eller konsesjonsvilkårene eller pålegg fastsatt med hjemmel i vannressursloven kan det ilegges overtredelsesgebyr, eller straff med bøter eller fengsel inntil tre måneder, jf. vannressursloven §§ 60a og 63 første ledd bokstav c.